

PROTOKÓŁ nr 14
posiedzenia Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii
w dniu 8 marca 2022 roku

Posiedzenie zostało przeprowadzone w formie zdalnej (procedura pełna z telekonferencją i głosowaniem zdalnym podczas posiedzenia) na podstawie Zarządzenia nr 94 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 12 maja 2020 r. w sprawie zasad prowadzenia posiedzeń organów i podmiotów kolegialnych Uniwersytetu Warszawskiego oraz innych gremiów z wykorzystaniem narzędzi komunikacji elektronicznej. Za zgodą członkiń i członków Rady przebieg posiedzenia został zarejestrowany na potrzeby sporządzenia protokołu. Wszystkie głosowania jawne i tajne odbyły się za pośrednictwem systemu Ankieter, a materiały związane z głosowaniami zostały udostępnione w wersji elektronicznej na podstronie Biura Rad Naukowych Dyscyplin dostępnej dla osób uprawnionych. Nie odnotowano poważnych problemów z oddaniem głosu.

Przewodnicząca Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii, dr hab. Iwona Kurz, prof. ucz. otworzyła posiedzenie Rady w formie wideokonferencji, a następnie przeszła do sprawdzenia listy obecności. W posiedzeniu uczestniczyły 34 osoby, w tym 26 pracowników samodzielnych. Osiągnięto zatem kworum wymagane do podejmowania uchwał (Rada liczy 38 członkiń i członków, w tym 29 pracowników samodzielnych).

W posiedzeniu wzięli także udział zaproszeni goście: dr hab. Monika Rekowska, prof. ucz. – Dyrektorka Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych oraz jej Zastępczyni – dr hab. Agata Bareja-Starzyńska, prof. ucz.

Za obsługę techniczną posiedzenia odpowiadała mgr inż. Marzena Czmocho oraz mgr Anna Wolszczak z Biura Rad Naukowych. Za sporządzenie protokołu odpowiadała mgr inż. Marzena Czmocho.

I. Część I, godz. 16.30

1. Przyjęcie porządku obrad

Przewodnicząca poinformowała, że już po wysłaniu zaproszenia na posiedzenie Rady wraz z porządkiem obrad wpłynął jeszcze jeden wniosek z prośbą o zmianę tematu rozprawy doktorskiej mgr Alicji Mroczkowskiej. Przewodnicząca poprosiła o wyrażenie zgody na włączenie tego punktu do porządku obrad (jako punkt 6 w części pierwszej). Zapytała też, czy są inne uwagi do niego. Nie było żadnych zgłoszeń.

Proponowany porządek obrad

Część I

1. Przyjęcie porządku obrad

Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

2. Powołanie Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu dr Krystyny Kamińskiej.
3. Opinia Rady w sprawie odwołania dr Moniki Michaliszyn od uchwały odmawiającej jej nadania stopnia doktora habilitowanego.

Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i przewody doktorskie

4. Wyznaczenie recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Aleksandry Kamińskiej.
5. Wyznaczenie promotora w postępowaniu doktorskim mgr. Dániela Takácsa.
6. Zmiana tematu rozprawy doktorskiej mgr Alicji Mroczkowskiej

Część II

1. Przyjęcie protokołu z posiedzenia nr 13 (2 lutego 2022 r.).
2. Kandydatura Rady do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżnioną rozprawę doktorską obronioną w 2021 roku w dyscyplinie nauki o kulturze i religii.
3. Wyznaczenie przedstawicieli Rady do zespołu kwalifikacyjnego w tegorocznej rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych.
4. Wyznaczenie kandydatów do komisji ws. Zatrudnieni:
 - a. w sprawie przedłużenia zatrudnienia dr Katarzyny Marciniak (WO) na czas nieokreślony;
 - b. w sprawie konkursu na stanowisko st. asystenta (WP);
 - c. w sprawie awansu dr. prof. Kacpra Pobłockiego na profesora uczelni i dr Ludmiły Janion na adiunkta (oboje IaIE).
5. Dyskusja o kwestiach proceduralnych w postępowaniach habilitacyjnych na podstawie przepisów Ustawy z 2018 roku.
6. Dyskusja o kryteriach oceny rozpraw doktorskich będących „zbiorem opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów” (Ustawa z 2018 roku, art. 187, ust. 3).
7. Dyskusja o funkcjonowaniu Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych z udziałem Dyrektorki Szkoły, dr prof. Moniki Rekowskiej, prof. ucz i Wicedyrektorki, dr prof. Agaty Barei-Starzyńskiej, prof. ucz.
8. Informacje Przewodniczącej i wolne wnioski.

Wobec braku komentarzy i uwag na temat porządku obrad Przewodnicząca zarządziła głosowanie jawne w tej sprawie.

Wyniki głosowania w sprawie przyjęcia porządku obrad

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **38**, kworum: **19**.

Oddano głosów:

OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
21	21	21	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że **Rada jednogłośnie przyjęła porządek obrad.**

Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

2. Powołanie Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu dr Krystyny Kamińskiej

Przewodnicząca poinformowała, że z pewnymi kłopotami i znaczącym opóźnieniem do Rady Naukowej wpłynęło pismo z Rady Doskonałości Naukowej, która wyznaczyła przewodniczącą i troje recenzentów komisji habilitacyjnej w postępowaniu wszczętym na wniosek dr Krystyny Kamińskiej.

Rada Doskonałości Naukowej wyznaczyła następujących członków komisji:

- 1) Przewodniczący komisji – prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński, *profesor emeritus* Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- 2) Recenzentka komisji – prof. dr hab. Halina Rusek (Uniwersytet Śląski w Katowicach);
- 3) Recenzentka komisji – dr hab. Natalia Bloch (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu);
- 4) Recenzentka komisji – dr hab. Beata Kowalska (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie).

Przewodnicząca przypomniała, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, Rada Naukowa powołuje całą komisję, uzupełniając jej skład o jednego recenzenta, jednego członka oraz sekretarza Komisji. Po konsultacjach zaproponowała następujących kandydatów do tych funkcji:

- 1) Recenzent komisji – dr hab. Tarzycjusz Buliński (Uniwersytet Gdański);
- 2) Członkini komisji – prof. dr hab. Hanna Magdalena Zowczak (Uniwersytet Warszawski);
- 3) Sekretarz komisji – dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska (Uniwersytet Warszawski).

Przewodnicząca otworzyła dyskusję. Wobec braku głosów zarządziła głosowanie tajne w tej sprawie.

Wyniki głosowania

Liczba uprawnionych do głosowania: **29**, kworum: **15**.

Oddano głosów:

IMIĘ I NAZWISKO	OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZY MUJĄCYCH SIĘ
prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński, prof. em. UAM	25	25	25	0	0
prof. dr hab. Halina Rusek, UŚ	25	25	24	0	1
dr hab. Natalia Bloch, prof. UAM	25	25	25	0	0
dr hab. Beata Kowalska, prof. UJ	25	25	24	0	1
dr hab. Tarzycjusz Buliński, prof. UG	25	25	25	0	0
prof. dr hab. Hanna Zowczak, UW	25	25	25	0	0
dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska	25	25	25	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **bezwzględną większością głosów podjęła uchwałę w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym dr Krystyny Kamińskiej.**

3. Opinia Rady w sprawie odwołania dr Moniki Michaliszyn od uchwały odmawiającej jej nadania stopnia doktora habilitowanego

Przewodnicząca przedstawiła sprawę złożonego 2 lutego 2022 roku odwołania dr Moniki Michaliszyn od Uchwały nr 108 Rady o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego, podjętej na posiedzeniu 7 grudnia 2021 r. Rada po raz drugi dyskutowała wówczas tę sprawę, co wynikało z decyzji Rady Doskonałości Naukowej (dalej: RDN) uchylającej Uchwałę nr 74 z 17 listopada 2020 roku o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego, w odpowiedzi na odwołanie złożone przez Habilitantkę. Spośród zarzutów sformułowanych przez dr Michaliszyn RDN uznała jeden, wskazujący na wadliwe proceduralnie podjęcie uchwały w wyniku braku głosowania za odmową nadania stopnia. Pozostałe zarzuty, związane między innymi z niezgodnym z Ustawą powołaniem jednego z recenzentów i rzekomo niewłaściwym sformułowaniem przez niego opinii oraz niewłaściwym stanowiskiem Rady Naukowej wobec postanowienia Komisji Habilitacyjnej i błędną oceną przedstawionego materiału, zostały oddalone. Rada Naukowa jednocześnie w pełni podtrzymała negatywną opinię merytoryczną na temat zgodności dorobku naukowego dr Michaliszyn z ustawowymi kryteriami osiągnięcia naukowego stanowiącego istotny wkład w dyscyplinę nauki o kulturze i religii. Odwołanie od Uchwały nr 108 powtarza zarzuty zawarte w poprzednim odwołaniu. Dodatkowo dr Michaliszyn kwestionuje kompetencje i dobrą wolę rzeczoznawcy powołanego przez RDN w postępowaniu.

Przewodnicząca poinformowała, że zadaniem Rady jest wyrażenie opinii o zasadności zarzutów sformułowanych w odwołaniu.

Prof. dr hab. Leszek Kolankiewicz zauważył, że Rada Naukowa Dyscypliny nie jest zobowiązana do przyjęcia rekomendacji komisji habilitacyjnych, ale do ich rozpoznania i podjęcia decyzji na ich podstawie, co nie znaczy, że w zgodzie z nimi. Tymczasem w przesłanym odwołaniu, na stronach 22–23 pojawia się wręcz groźba odebrania Radzie Naukowej Dyscypliny uprawnień do nadawania stopnia naukowych i tytułów właśnie z powodu decyzji odmiennej niż rekomendacja Komisji. Prof. Kolankiewicz wyraził też swoje wrażenie, że Habilitantka nie dostrzega wszystkich tych uwag zawartych w recenzjach i opiniach Komisji, które mówią o istotnych brakach merytorycznych jej osiągnięcia naukowego. Znalazły one odbicie w uzasadnieniu uchwały Komisji Habilitacyjnej, na stronach 3 i 4, gdzie bardzo obszernie te zastrzeżenia omówiono, poczynając od tego, że Habilitantka mylnie zatytułowała swoje osiągnięcie, które nie dotyczy polsko-łotewskich stosunków kulturalnych, lecz naukowych, a kończąc na jego skromnej objętości (zaledwie 133 strony). Jednocześnie Habilitantka pozwoliła sobie na sformułowanie pod adresem tych członków Komisji Habilitacyjnej, którzy mieli jakiegokolwiek zastrzeżenia do jej osiągnięć, bardzo ostre uwagi, na granicy insynuacji, a nawet przekraczające te granice. Niestychanie surowo został potraktowany recenzent powołany przez Radę Doskonałości Naukowej, dr hab. Krzysztof Zajac, prof. UJ, ale również członek Rady Naukowej Dyscypliny, prof. dr hab. Piotr Taracha, który

powtórzył zastrzeżenia członków Komisji dotyczące możliwego autoplagiatu. Sposób prowadzenia dyskusji przez Habilitantkę świadczy o tym, że nie ma ona pojęcia o dyskusji naukowej ani o tym, jak powinna wyglądać wymiana opinii między badaczami. Nie rozumie jak funkcjonuje nauka, w szczególności humanistyka i kulturoznawstwo. Prof. Kolankiewicz zasugerował zatem negatywne zaopiniowanie odwołania, tym bardziej, że nie pojawiły się w nim żadne nowe argumenty, nierozpatrzone wcześniej przez Radę Doskonałości.

Prof. dr hab. Piotr Taracha wyraził zdania, że kwestie merytoryczne dotyczące habilitacji dr Michaliszyn były wielokrotnie omawiane i nie ma potrzeby, by do nich powracać. Zadał jednak pytanie, ile etapów odwołań przewidują procedury. Obawia się, że każda decyzja Rady wywoła następne odwołania. Kto decyduje o tym, że odwołania stają się przedmiotowe? Jak się wydaje, na pewnym etapie głosowanie powinno zamykać sprawę i ewentualnie prowadzić do podjęcia drogi sądowej. Prof. Taracha zwrócił też uwagę – odnosząc się do jednego z zarzutów – że struktura i długość recenzji nie są określone. Każdy pisze ją autorsko. Najważniejsza jest konkluzja i prowadzące do niej uzasadnienie.

Przewodnicząca przyznała, że przyjęty przez Habilitantkę ton i argumentacja są przykre dla Rady. Kwestia podejmowania przez Radę decyzji odmiennych od rekomendacji komisji habilitacyjnych pojawiała się już kilkakrotnie w dyskusji. Rada Naukowa może podjąć taką decyzję; oczywiście powinna ona być odpowiednio uargumentowana, powinna wynikać z przeprowadzonej dyskusji, ale Rada nie jest związana decyzjami Komisji. Jeśli natomiast chodzi o liczbę odwołań, to osoby habilitujące się mogą pisać odwołania dopóki Rada Doskonałości Naukowej będzie znajdowała w nich podstawę do ich dalszego rozpatrywania. Jeśli argumenty przedstawione w odwołaniu zostaną uznane za zasadne, to RDN przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia – tej samej lub innej radzie, jeśli uzna działanie określonego gremium za stronnictwo. Jeśli jednak RDN uzna Uchwałę Rady Naukowej za właściwie podjętą i niebudzącą zastrzeżeń, może to zakończyć postępowanie administracyjne i ewentualnie prowadzić do drogi sądowej.

Wobec braku dalszych głosów w dyskusji Przewodnicząca zarządziła głosowanie tajne w tej sprawie.

Wyniki głosowania

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **29**, kworum: **15**

Oddano głosów:

OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
24	24	2	22	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **bezwzględną większością głosów negatywnie zaopiniowała odwołanie dr Moniki Michaliszyn** od Uchwały Rady nr 108 z dnia 7 grudnia 2021 r. o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i przewody doktorskie

4. Wyznaczenie recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Aleksandry Kamińskiej

Wniosek w sprawie wyznaczenia recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Aleksandry Kamińskiej złożyła Rada Wydziału „Artes Liberales”, która pełni funkcję Komisji Doktorskiej w tym przewodzie. Przewodnicząca krótko przedstawiła sprawę. Mgr Aleksandra Kamińska jest autorką rozprawy doktorskiej *Archiving Girlhood: Self-Representation of Girls in Visual Culture and Literature / (Archiwum dziewczyn: własne oblicza dziewczyn w kulturze wizualnej i literaturze)*, napisanej pod kierunkiem dr. hab. Pawła Frelika, prof. ucz. oraz dr Karoliny Krasuskiej. Na recenzentki zaproponowano dr hab. Małgorzatę Myk (Uniwersytet Łódzki) oraz dr hab. Agnieszkę Rzepę, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza).

Przewodnicząca otworzyła dyskusję w tej sprawie. Wobec braku zgłoszeń zarządziła głosowanie tajne w sprawie wyznaczenia recenzentów.

Wyniki głosowania

Liczba uprawnionych do głosowania: **29**, kworum: **15**.

Oddano głosów:

IMIĘ I NAZWISKO	OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
dr hab. Małgorzata Myk (UŁ)	23	23	23	0	0
dr hab. Agnieszka Rzepa, prof. UAM	23	23	23	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **jednogłośnie podjęła uchwałę o wyznaczeniu recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Aleksandry Kamińskiej.**

5. Wyznaczenie promotora w postępowaniu doktorskim mgr. Dániela Takácsa

Mgr Dániel Takács, uczestnik studiów doktoranckich na Wydziale „Artes Liberales” 25 lutego 2022 r. złożył wniosek o wyznaczenie promotora – dr. hab. Kamila O. Kuraszkiewicza, prof. ucz. – w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii. Do wniosku dołączył oświadczenie prof. Kuraszkiewicza o gotowości podjęcia się opieki nad doktorantem oraz braku przeciwwskazań do pełnienia przez niego tej funkcji. Złożył również konspekt rozprawy doktorskiej pt. *Liminality in ancient Egypt. Case studies from the Old and New Kingdom / Liminalność w starożytnym Egipcie: Studia przypadków z okresu Starego i Nowego Państwa.*

Przewodnicząca otworzyła dyskusję w tej sprawie.

Wobec braku zgłoszeń Przewodnicząca zarządziła głosowanie tajne.

Wyniki głosowania

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **29**, kworum: **15**

Oddano głosów:

OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
24	24	24	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **jednogłośnie podjęła uchwałę o wyznaczeniu dr. hab. Kamila O. Kuraszkiewicza, prof. ucz. na promotora w postępowaniu doktorskim mgr. Dániela Takácsa.**

6. Zmiana tematu rozprawy doktorskiej mgr Alicji Mroczkowskiej

Wniosek w sprawie zmiany tytułu rozprawy doktorskiej złożyła mgr Alicja Mroczkowska, doktorantka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. We wniosku zaproponowała i uzasadniła zmianę z tytułu: *Cmentarze żydowskie w Polsce. Współczesne formy negocjowania pamięci i dziedzictwa kulturowego*, na tytuł: *Ochrona cmentarzy żydowskich w Polsce. Współczesne formy negocjowania pamięci i dziedzictwa*. Wniosek poparła promotorka rozprawy, prof. dr hab. Magdalena Zowczak.

Wobec braku głosów w dyskusji Przewodnicząca zarządziła głosowanie w tej sprawie.

Wyniki głosowania

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **29**, kworum: **15**

Oddano głosów:

OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
23	23	23	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **jednogłośnie podjęła uchwałę o zmianie tematu rozprawy doktorskiej mgr Alicji Mroczkowskiej.**

Część II

1. Przyjęcie protokołu z posiedzenia nr 13 (2 lutego 2022 r.)

Przed posiedzeniem nie wpłynęły żadne poprawki do protokołu. Wobec braku uwag Przewodnicząca zarządziła głosowanie w sprawie jego przyjęcia.

Wyniki głosowania

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **38**, kworum: **19**

Oddano głosów:

OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
28	28	28	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **jednogłośnie przyjęła protokół z posiedzenia Rady w dn. 2 lutego 2022 r.**

2. Kandydatura Rady do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżnioną rozprawę doktorską obronioną w 2021 roku w dyscyplinie nauki o kulturze i religii

Przewodnicząca poinformowała, że w minionym roku nie było żadnych wysoko ocenionych osiągnięć habilitacyjnych, w związku z czym nie ma kandydatów do Nagrody Prezesa Rady Ministrów w tej kategorii. Rada wyróżniła natomiast aż dziesięć rozpraw doktorskich, które w efekcie mogą ubiegać się o tę nagrodę. Rada może wskazać tylko jedną kandydaturę do Nagrody, ponieważ uczelnia może zgłosić tylko po jednym osiągnięciu w każdej kategorii w obrębie dyscypliny. W intencji, by głosowanie Rady było jak najbardziej merytoryczne, a zarazem sprawne, Przewodnicząca, za zgodą Rady, poprosiła komisje doktorskie działające przy Radzie o rekomendowanie jednej kandydatury.

Komisje pozytywnie zaopiniowały rozprawy:

- dr Anny Chowaniec (IEiAK UW),
- dr Agnieszki Witkowskiej-Krych (Wydz. Polonistyki),
- dr. Gabriela Ellisa (Wydz. Orientalistyczny),

Z Wydziału „Artes Liberales” wpłynęły dwa wnioski – dr Anny Siemieniec i dr Izabelli Wiencek-Sielskiej. Prof. dr hab. Robert Sucharski jako Dziekan Wydziału i przewodniczący komisji doktorskiej oczywiście otrzymał prośbę o rekomendowanie jednej osoby. Stwierdził jednak, że nie ma żadnych przesłanek pozwalających odróżnić jakościowo te doktoraty. Wskazał jedynie w korespondencji mailowej, dołączonej do dokumentacji posiedzenia, że dr Wiencek-Sielska uzyskała bardziej jednoznaczne wyniki głosowań dotyczących nadania stopnia i wyróżnienia. Przewodnicząca poprosiła o włączenie tych dwóch kandydatów do głosowania z zastrzeżeniem, że w przeciwieństwie do pozostałych trzech osób brakuje tu wyraźnej rekomendacji komisji doktorskiej.

Przewodnicząca otworzyła dyskusję i poprosiła o krótkie uzasadnienie rekomendacji przez przewodniczących komisji.

Prof. Piotr Taracha przekazał głos promotorce rozprawy dr. Ellisa, prof. dr hab. Joannie Jurewicz. Jej zdaniem rozprawa pt. *Early Buddhism and its Relation to Brahmanism. A Comparative and Doctrinal Investigation* jest wybitnym wkładem w rozwój badań o kulturze i religii pod względem zarówno podejścia badawczego, przyjętych metod analizy, jak i wynikających z niej wniosków. Autor dokonuje rekonstrukcji najstarszej formy buddyzmu zachowanej w Kanonie Palijskim (ok. III p.n.e.) na podstawie stosunku jego autorów do religii wedyjskiej (bramińskiej). Zwraca przy tym uwagę, że większość badań dotyczących rozwoju buddyzmu koncentruje się na kwestiach filozoficzno-teologicznych, podczas gdy spojrzenie na szersze tło historyczno-kulturowe pozwala dojść do nowych wniosków. W interdyscyplinarnych badaniach dr Ellis wykazuje zatem, że w swych początkach buddyzm wyglądał odmiennie aniżeli jest to powszechnie przyjęte. Rozprawa ma znaczenie nie tylko dla badań indologicznych, lecz także szerszych badań nad rozwojem nowych religii, w tym chrześcijaństwa. Analityczne ujęcie autora pozwala nie tylko na lepsze zrozumienie historii buddyzmu, ale też na sformułowanie bardziej ogólnych wniosków dotyczących szeroko rozumianych przemian kulturowych.

Prof. Magdalena Zowczak, przewodnicząca komisji doktorskiej w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UW, również przekazała głos promotorce rozprawy dr Anny Chowaniec pt. *Rzadkie choroby metaboliczne – studium antropologiczne*. Prof.

Magdalena Radkowska-Walkowicz, prof. ucz. poinformowała, że rozprawa dotyczyła dwóch rzadkich metabolicznych chorób genetycznych LCHAD i fenyloketonurii. Jest to praca interdyscyplinarna, łącząca interpretację w perspektywie antropologii medycyny, antropologii jedzenia, badań niepełnosprawności, a nawet badań dzieciństwa. Pokazuje ona współpracę autorki z polską sferą biomedyczną oraz jej wiedzę prawną i dotyczącą opieki zdrowotnej i społecznej. Zaletą pracy jest z jednej strony duże zaangażowanie teoretyczne i świadomość interpretacyjna autorki, z drugiej obszerny materiał etnograficzny zebrany podczas trzyletnich badań terenowych z rodzinami osób chorych na te dwie rzadkie choroby metaboliczne. Wykazała się w nich dużą wrażliwością i empatią, co zostało dostrzeżone przez recenzentki. Podkreślano również, że jest to praca głęboko zaangażowana, mająca na celu poprawę losu osób chorych.

Prof. Paweł Rodak jako przewodniczący komisji doktorskiej na Wydziale Polonistyki przedstawił rozprawę dr Agnieszki Witkowskiej-Krych *Dziecko wobec Zagłady. Instytucjonalna opieka nad sierotami w getcie warszawskim*, napisaną pod kierunkiem prof. Małgorzaty Szpakowskiej. Praca ta w sposób oryginalny i całościowy podejmuje temat opieki nad żydowskimi sierotami, uzupełniając tym samym lukę w narracji dotyczącej położenia dzieci, które znalazły się w żydowskiej dzielnicy zamkniętej w Warszawie. Dr Witkowskiej-Krych udało się odtworzyć, na podstawie obszernego materiału archiwalnego, zaczerpniętego z prasy, z dokumentów i świadectw z epoki, działanie ponad dwudziestu gettowych, częściowo dotychczas nieznanymi, dziecięcych instytucji opiekuńczych o charakterze totalnym. Zarysowany został także kontekst ich funkcjonowania oraz przywołany język, jakim o nich mówiono. Autorka pokazała zarówno ich tradycje (jeśli istniały), jak i koegzystencję z innymi podmiotami pomocowymi.

Przewodnicząca krótko przedstawiła prace rekomendowane do wyróżnienia przez Radę Wydziału „Artes Liberales”.

Głos zabrała prof. dr hab. Jolanta Sujecka, która – jako członkini Rady WAL – zna dobrze te prace, podkreślając, że w istocie obie są świetne. Jednocześnie uznała, że argument dotyczący wyników głosowania przywołany przez prof. Sucharskiego, jest uzasadniony.

Przewodnicząca przypomniała, że pełna dokumentacja wniosków wszystkich doktorów została przekazana Radzie przed posiedzeniem. Zaproponowała głosowanie za pomocą listy jednokrotnego wyboru – tak aby każdy mógł wskazać jedną kandydaturę do nagrody lub wstrzymać się od głosu – do uzyskania bezwzględnej większości głosów na jedną z rozpraw. W ewentualnych kolejnych głosowaniach będą usuwane z listy rozprawy, które uzyskają najmniejszą liczbę głosów.

Prof. Piotr Taracha wyraził ubolewanie, że w każdej dyscyplinie w UW można rekomendować tylko jedną rozprawę. W Polsce są uczelnie różnej jakości i wielkości, co uderza w tak duży uniwersytet jak UW. Zapytał, w jakim trybie można byłoby złożyć wniosek o zniesienie tego limitu.

Przewodnicząca stwierdziła, że na pewno można zacząć od interpelacji w tej kwestii podczas posiedzenia Senatu. W kontekście obowiązujących przepisów dobrym narzędziem zmiany limitu byłoby odniesienie do liczby N w każdej dyscyplinie na uczelni lub do liczby obronionych doktoratów.

Prof. Magdalena Zowczak zauważyła, że w obrębie dyscypliny powstają tak różne prace, że często są nieporównywalne. Jest to negatywny efekt zmniejszenia liczby dyscyplin.

Przewodnicząca zobowiązała się, że – o ile nie ma w tej sprawie głosów przeciwnych – skieruje w tej sprawie pismo do Prorektora UW, prof. dr. hab. Zygmunta Lalaka, przekazując wątpliwości i postulaty Rady. Porozumie się także w tej kwestii z przewodniczącym rad literaturoznawstwa i językoznawstwa.

Wobec braku dalszych głosów w dyskusji Przewodnicząca zarządziła głosowanie w tej sprawie wyboru kandydatury do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżnioną rozprawę doktorską w 2021 roku.

Wyniki głosowania nr 1

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **38**, kworum: **19**

Oddano głosów:

ogółem: 32, ważnych: 32 w tym:

IMIĘ I NAZWISKO	ZA
dr Anna Chowaniec	7
dr Gabriel Ellis	12
dr Agnieszka Witkowska-Krych	7
dr Anna Siemieniec	1
dr Izabela Wiencek-Sielska	1
wstrzymujących się od głosu	4

Przewodnicząca stwierdziła, że żadna z kandydatur nie zyskała bezwzględnej większości głosów i zarządziła kolejne głosowanie na trzy kandydatury, które uzyskały największą liczbę głosów.

Wyniki głosowania nr 2

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **38**, kworum: **19**

Oddano głosów:

ogółem: 32, ważnych: 32 w tym:

IMIĘ I NAZWISKO	ZA
dr Anna Chowaniec	10
dr Gabriel Ellis	14
dr Agnieszka Witkowska-Krych	8
wstrzymujących się od głosu	0

Przewodnicząca stwierdziła, że żadna z kandydatur nie zyskała bezwzględnej większości głosów i zarządziła trzecie głosowanie na dwie kandydatury, które uzyskały największą liczbę głosów.

Wyniki głosowania nr 3

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **38**, kworum: **19**

Oddano głosów:

ogółem: 32, ważnych: 32 w tym:

IMIĘ I NAZWISKO	ZA
dr Anna Chowanec	15
dr Gabriel Ellis	17
wstrzymujących się od głosu	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **bezwzględną większością głosów rekomendowała rozprawę dr. Gabriela Ellisa do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską w dyscyplinie nauki o kulturze i religii.**

3. Wyznaczenie przedstawicieli Rady do zespołu kwalifikacyjnego w tegorocznej rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych

Przewodnicząca poinformowała, że swoje kandydatury na członków zespołu kwalifikacyjnego przeprowadzającego postępowanie rekrutacyjne do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych w 2022 roku zgłosiły cztery osoby (poza osobami rekomendowanymi przez jednostki):

- 1) dr Piotr Cichocki (Wydział Nauk o Kulturze i Sztuce),
- 2) dr hab. Anna Horolets, prof. ucz (Wydział Nauk o Kulturze i Sztuce),
- 3) dr Krystyna Mazur (Instytut Ameryk i Europy),
- 4) dr Marta Wójtowicz-Wcisło (Wydział Neofilologii).

Prof. Taracha zapytał, czy Rada nie wyraża swojej opinii o kandydatach zgłoszonych przez jednostki uczelni.

Przewodnicząca wyjaśniła, że w tym roku nie było takiej prośby. Ponieważ wydziały zgłosiły kilka takich osób, zespół na pewno będzie miał skład wymagany liczebnie, ale też zróżnicowany subdyscyplinarnie.

Wobec braku innych głosów Przewodnicząca zarządziła głosowanie tajne w tej sprawie.

Wyniki głosowania

Liczba uprawnionych do głosowania: **29**, kworum: **15**.

Oddano głosów:

IMIĘ I NAZWISKO	OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
dr Piotr Cichocki	31	31	30	0	1
dr hab. Anna Horolets, prof. ucz	31	31	31	0	0
dr Krystyna Mazur	31	31	30	1	0
dr Marta Wójtowicz-Wcisło	31	31	29	1	1

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **bezwzględna większością głosów wyznaczyła przedstawicieli Rady do zespołu kwalifikacyjnego w tegorocznej rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych.**

4. Wyznaczenie kandydatów do komisji ws. zatrudnieni

a. w sprawie przedłużenia zatrudnienia dr Katarzyny Marciniak (WO) na czas nieokreślony

Przewodnicząca poinformowała, że wpłynął wniosek Dziekana Wydziału Orientalistycznego, prof. Piotra Tarachy, z prośbą o uzupełnienie składu Komisji Wydziału Orientalistycznego w sprawie przedłużenia zatrudnienia dr Katarzyny Marciniak na czas nieokreślony jako adiunkta w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych w Pracowni Studiów nad Buddyzmem WO.

Zaproponowano by przedstawicielką Rady była prof. dr hab. Katarzyna Pachniak. Wobec braku uwag oraz innych kandydatur Przewodnicząca zarządziła głosowanie.

Wyniki głosowania

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **38**, kworum: **19**

Oddano głosów:

OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
26	26	26	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **jednogłośnie podjęła uchwałę o wyznaczeniu prof. dr hab. Katarzyny Pachniak na przedstawicielkę Rady w Komisji ds. kadrowych Wydziału Orientalistycznego.**

b. w sprawie konkursu na stanowisko st. asystenta (WP)

Przewodnicząca poinformowała, że wpłynął wniosek Prodziekana Wydziału Polonistyki, prof. dr. hab. Wojciecha Dudzika, z prośbą o uzupełnienie składu Komisji Konkursowej na stanowisko starszego asystenta w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych w Zakładzie Literatur i Kultur Słowiańskich w Instytucie Sławistyki Zachodniej i Południowej na Wydziale Polonistyki.

Zaproponowano by przedstawicielką Rady była dr hab. Zuzanna Grębecka. Wobec braku uwag oraz innych kandydatur Przewodnicząca zarządziła głosowanie.

Wyniki głosowania

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **38**, kworum: **19**

Oddano głosów:

OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
26	26	26	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **jednogłośnie podjęła uchwałę o wyznaczeniu dr hab. Zuzanny Grębeckiej na przedstawicielkę Rady w Komisji Konkursowej Wydziału Polonistyki.**

c. w sprawie awansu dr. hab. Kacpra Pobłockiego na profesora uczelni i dr Ludmiły Janion na adiunkta (oboje IAiE)

Przewodnicząca poinformowała, że wpłynął wniosek Dyrektora Instytutu Ameryk i Europy, dr. hab. Tomasza Basiuka, prof. ucz. z prośbą o wyznaczenie przedstawiciela Rady do Komisji ds. zatrudnień na stanowiskach nauczycieli akademickich w IAiE w związku z planowanym wszczęciem procedury awansowej na stanowisko profesora uczelni pracownika IAiE EUROREG dr. hab. Kacpra Pobłockiego oraz procedury awansowej na stanowisko adiunkta pracownika IAiE OSA dr Ludmiły Janion.

Zaproponowano by przedstawicielką Rady była dr hab. Anna Horolets, prof. ucz. Wobec braku uwag oraz innych kandydatur Przewodnicząca zarządziła głosowanie.

Wyniki głosowania

Liczba osób uprawnionych do głosowania: **38**, kworum: **19**

Oddano głosów:

OGÓŁEM	WAŻNYCH	ZA	PRZECIW	WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ
26	26	26	0	0

Przewodnicząca stwierdziła, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Kulturze i Religii UW **jednogłośnie podjęła uchwałę o wyznaczeniu dr hab. Anny Horolets, prof. ucz na przedstawicielkę RND NoKiR do Komisji ds. zatrudnień IAiE.**

5. Dyskusja o kwestiach proceduralnych w postępowaniach habilitacyjnych na podstawie przepisów Ustawy z 2018 roku

Przewodnicząca poinformowała, że wpłynęło pismo od Prodziekan ds. badań i współpracy Wydziału Neofilologii UW dr hab. Anny Wojtyś dotyczące konieczności przeprowadzenia kolokwium habilitacyjnego w przypadku dwóch lub więcej negatywnych recenzji. Dwie recenzje z konkluzją negatywną są wiążące dla komisji habilitacyjnej, a potem też dla Rady Naukowej, jako przesłanka do odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego. Pomimo to kolokwium habilitacyjne musi się odbyć. Wywołuje to pewien paradoks – habilitant po uzyskaniu dwóch negatywnych recenzji powinien przystąpić do kolokwium habilitacyjnego, ale wynik procedury jest z góry określony jako negatywny. Jest to sytuacja przykra dla habilitanta, który przystępuje do kolokwium ze świadomością, że nie ma ono znaczenia dla oceny dorobku.

Przewodnicząca stwierdziła, że w tym kontekście Ustawa precyzuje jedynie dwie kwestie: że kolokwium jest obowiązkowe, a dwie recenzje negatywne skutkują koniecznością podjęcia uchwały negatywnej. Ustawa nie precyzuje natomiast momentu odbycia kolokwium habilitacyjnego. Na Uniwersytecie Warszawskim przyjęto, że kolokwium się odbywa po otrzymaniu recenzji, choć zgodnie z ustawą mogłoby się odbywać również przed nimi. Jednocześnie jednak przepisy nie zobowiązują habilitanta do stawienia się na kolokwium, co można wykorzystać w sytuacji, gdy rezultat postępowania jest przesądzony. Można także umorzyć postępowanie, jeśli osoba habilitująca się złoży taki wniosek. Do rozważenia pozostaje nie tylko kwestia, czy korekta Ustawy powinna znosić wymóg przeprowadzenia kolokwium w przypadku dwóch negatywnych recenzji, ale również to, czy dwie negatywne recenzje powinny przesądzać o negatywnej konkluzji postępowania. Oczywiście w przypadku formułowania przez Radę wniosków w tej sprawie powinna zostać zachowana droga służbowa, tj. przez Rektorat. Trwają obecnie prace nad zmianami w Ustawie, więc być może jest to dobry moment na zgłaszanie propozycji.

Zdaniem prof. Piotra Tarachy przeprowadzenie kolokwium przed wpłynięciem recenzji byłoby złym pomysłem, ponieważ mogłoby wpływać na opinie recenzentów. Zasadniczą kwestią są zapisy Ustawy dotyczące dwóch negatywnych recenzji. Niekorzystna jest również decyzja o parzystej liczbie recenzentów. W poprzednich przepisach recenzentów było troje. Być może przy dwóch negatywnych recenzjach powinien być powołany dodatkowy, piąty super recenzent, który ostatecznie przeważałby szalę w jedną bądź w drugą stronę.

Przewodnicząca przyznała, że konieczność negatywnego zakończenia postępowania już przy dwóch negatywnych recenzjach budzi wątpliwości. Zdarzają się niestety sytuacje, kiedy recenzje są stronnicze lub niedopracowane, a może to zaważyć na efekcie postępowania habilitacyjnego. Oczywiście można szukać różnych furtek na wyjście z takiej sytuacji, ale to nie jest właściwy sposób działania.

Zdaniem prof. Leszka Kolankiewicza właśnie kwestia związania dwoma negatywnymi recenzjami wydaje się wadliwa. Posiedzenie komisji, dyskusja naukowa między członkami komisji, wymiana poglądów dotyczących oceny osiągnięć w trakcie bezpośredniego spotkania jest niezwykle istotna. Tymczasem przepisy prawne to ucinają. Odbiera to komisji możliwość wypracowania opinii w toku posiedzenia, która będzie wyważona, gdzie weźmie się pod uwagę różne argumenty. Zostało przyjęte podejście statystyczne. Decyduje liczba recenzji pozytywnych i negatywnych, a nie zawarta w nich argumentacja naukowa.

Prof. Taracha zgodził się, że obecny przepis właściwie odbiera możliwość wpłynięcia na przebieg postępowania pozostałym członkom komisji, tj. przewodniczącemu, sekretarzowi i członkowi komisji. W sytuacji gdy są dwie negatywne recenzje, ich zdanie właściwie nie liczy.

Prof. Jolanta Sujecka zauważyła, że członek komisji może napisać opinię, w której nie zgodzi się z recenzjami. Może to podważyć jednoznacznie negatywną ocenę osiągnięć naukowych habilitanta.

Prof. Taracha skonkludował jednak, że opinia żadnego z pozostałych członków komisji nie może odwrócić losów postępowania w sytuacji, gdy dwoje recenzentów

wyrazi negatywną opinię. Może dojść do sytuacji, w której dwie osoby wypowiadające się negatywnie mniejszościowo przesądzą o wyniku postępowania, gdyby hipotetycznie pozostałe osoby były nastawionych pozytywnie. Czy rzeczywiście pozycja recenzenta w komisji powinna być tak dominująco rozstrzygająca?

Przewodnicząca przyznała, że w sytuacji, gdy są dwie negatywne recenzje, nie może być podjęta inna uchwała niż odmawiająca nadania stopnia doktora habilitowanego. Uchwała za nadaniem stopnia byłaby wadliwa prawnie. Jest to zupełnie inna sytuacja niż wtedy, gdy negatywną opinię wyraża jeden recenzent i na przykład członek komisji. Komisja, a następnie Rada, może wtedy podjąć uchwałę zarówno za nadaniem stopnia, jak i przeciwną. Prof. Iwona Kurz przypomniała również, że podobny zapis dotyczy nowych postępowań doktorskich. Jeżeli dwie z trzech obowiązkowych recenzji są negatywne, postępowanie również kończy się negatywnie bez możliwości dopuszczenia do obrony.

Wobec braku innych głosów, Przewodnicząca podsumowała, że obecny zapis prawny odbiera możliwość dyskusji oraz sprawczość komisji habilitacyjnej jako ważnego forum postępowania habilitacyjnego. Wyraziła nadzieję na dalsze dyskusje w środowisku naukowym oraz szansę przeformułowania zapisu o koniecznej liczbie pozytywnych recenzji, jeśli nie w ogóle jego zniesienia.

6. Dyskusja o kryteriach oceny rozpraw doktorskich będących „zbiorem opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów” (Ustawa z 2018 roku, art. 187, ust. 3)

Przewodnicząca przeszła do kolejnego zagadnienia, dotyczącego możliwości złożenia, zgodnie z Ustawą, rozprawy doktorskiej w formie zbioru powiązanych tematycznie, opublikowanych artykułów naukowych. Zapis ten wzbudza dwie wątpliwości.

Pierwsza ma charakter formalny i wiąże się z pytaniem, czy ten zestaw może obejmować również artykuł, którego opublikowanie jest jednym z wymogów wszczęcia postępowania doktorskiego. Stanowisko Biura Rad Naukowych jest w tej kwestii zdecydowane – jeżeli taka możliwość nie została wyraźnie sformułowana w Ustawie, to jest to odrębny warunek wszczęcia postępowania. Przewodnicząca przypomniała, że wszczęcie postępowania nie zakłada jednoczesnego złożenia rozprawy (poza trybem eksternistycznym). Może to nastąpić dużo później. Nie ma żadnego powiązania czasowego pomiędzy tymi działaniami. Zgodnie z tą interpretacją, pierwszym warunkiem do wszczęcia postępowania jest posiadanie artykułu opublikowanego w czasopiśmie z odpowiedniego wykazu. Artykuł ten nie może jednak wchodzić w skład zbioru opublikowanych artykułów przedstawionych jako rozprawa doktorska.

Druga kwestia ma charakter merytoryczny i dotyczy kryteriów, jakie powinna spełniać taka rozprawa. Rada nie może zastrzegać przepisów zawartych w Ustawie, nie powinna zatem formułować żadnych dodatkowych wymogów. W Ustawie sprecyzowano, że jest to cykl artykułów powiązanych tematycznie i opublikowanych. Są to jedyne kryteria formalne. Natomiast liczba tych artykułów, charakter powiązania pomiędzy nimi, ich jakość naukowa pozostają do decyzji i realizacji doktoranta i

promotora. Zdaniem Przewodniczącej dobrze byłoby rozpocząć dyskusję na ten temat. Mogłaby by ona być pomocna osobom uczestniczącym w tego typu postępowaniach.

Prof. Piotr Taracha zapytał, co to znaczy „powiązany tematycznie”, na ile ten zakres tematyczny ma być określony. Czy jeśli będą to artykuły o Anatolii hetyckiej lub archeologii egejskiej, to czy one są już powiązane tematycznie czy to powiązanie powinno być bliższe? Sformułowanie ustawowe jest nieostre i otwiera pole do wątpliwości, a potem odwołań.

Przewodnicząca zwróciła uwagę, że podobnie jest w przypadku habilitacji. Już od dłuższego czasu podstawę osiągnięć może stanowić cykl artykułów. Nigdzie nie jest wskazana objętość ani liczba artykułów. Merytorycznie jest to za każdym razem kwestia oceny najpierw autorów, a potem recenzentów. Tytuł rozprawy powinien wskazywać na to powiązanie. Ponadto do cyklu artykułów powinno zostać przygotowane coś na kształt autoreferatu, który będzie wyjaśniał, w jaki sposób artykuły te są powiązane, tworzą spójną całość. Autoreferat w postępowaniach doktorskich pojawia się dopiero na etapie obrony. Dlatego ważne byłoby przygotowanie podobnego dokumentu, w którym znalazłoby się takie odautorskie uzasadnienie, na wcześniejszym etapie. Sformułowanie takiego zalecenia byłoby cennym, praktycznym wskazaniem dla doktorantów i promotorów w takich postępowaniach.

7. Informacje Przewodniczącej i wolne wnioski

Przewodnicząca wróciła do kwestii omawianych podczas poprzedniego posiedzenia Rady dotyczących dokumentacji w postępowaniach doktorskich w językach innych niż język polski. Kierownik Biura Rad Naukowych, powołując się na Ustawę o języku polskim oraz Kodeks postępowania administracyjnego stwierdził, że wszystkie dokumenty wytworzone w trakcie postępowania powinny być w języku polskim. Jeśli powstają w językach obcych powinny być tłumaczone. Nie udało się jeszcze uzyskać odpowiedzi na pytanie, kto ponosi koszty ewentualnych tłumaczeń. Obrony mogą się odbywać w języku obcym, pod warunkiem, że wszyscy obecni zadeklarują znajomość tego języka bądź jeśli jest obecny tłumacz. Natomiast dokumenty przekazywane do Biura Rad Naukowych, dokumentujące czynności w postępowaniu, powinny być napisane w języku polskim.

Prof. Sujecka zapytała, czy także recenzje muszą być tłumaczone na język polski.

Przewodnicząca potwierdziła, że Biuro Rad wyraziło takie właśnie stanowisko. Recenzent polskojęzyczny powinien napisać recenzję po polsku, niezależnie od języka rozprawy. Jeżeli nie jest polskojęzyczny, to recenzja powinna zostać przetłumaczona. Sugeruje się, by tłumaczenia dokonał pracownik Uniwersytetu. Można to również zlecić przez Centrum Tłumaczeniowe przy rektoracie, ale nie jest to rozwiązanie polecane z powodu długiego czasu oczekiwania i nie zawsze odpowiedniego tłumaczenia specjalistycznej terminologii.

Prof. Sujecka zasugerowała, że mógłby to robić sam doktorant, jeśli jest polskojęzyczny, lub promotor.

Prof. Taracha wyraził przypuszczenie, że problemem mogłaby być kontrola Polskiej Komisji Akredytacyjnej, sprawdzającej przebieg postępowań doktorskich. To jest jeden z argumentów, dla których dokumentacja powinna być w języku polskim.

Przewodnicząca zauważyła, że kwestia ta mogłaby być przedmiotem zainteresowania NIK podczas kontroli stopnia wprowadzenia Ustawy o języku polskim w uczelniach publicznych w Polsce. Kolejną kwestią jest też BIP, gdzie dokumentacja nowych postępowań powinna być zamieszczana w języku polskim.

Prof. dr hab. Agata Nalborczyk, jako ekspertka PKA w dyscyplinie nauki o kulturze i religii, wyjaśniła, że Komisja nie sprawdza postępowań doktorskich ani habilitacyjnych.

Przewodnicząca zobowiązała się zebrać dodatkowe informacje i przekazać je, jeśli uda się jej coś nowego ustalić.

8. Dyskusja o funkcjonowaniu Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych z udziałem Dyrektorki Szkoły, dr hab. Moniki Rekowskiej, prof. ucz i Wicedyrektorki, dr hab. Agaty Barei-Starzyńskiej, prof. ucz.

Przewodnicząca powitała Dyrektorkę Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych dr hab. Monikę Rekowską, prof. ucz. oraz Wicedyrektorkę dr hab. Agatę Bareja-Starzyńską, prof. ucz., które zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami dołączyły do posiedzenia o godz. 18.30.

Przewodnicząca zaczęła od tego, że kwestie dotyczące Szkoły Doktorskiej były wielokrotnie dyskutowane na posiedzeniach Rady Naukowej Dyscypliny. Wielokrotnie też Rada formułowała rozmaite rekomendacje dotyczące różnych wymiarów funkcjonowania Szkoły, poczynając od rekrutacji przez program po kwestie związane z relacją pomiędzy jednostkami uniwersytetu, radami a szkołami doktorskimi. Rada powołała również Zespół do spraw Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych, który w ostatnich miesiącach podjął się prac diagnostycznych i programowych związanych z funkcjonowaniem SDNH. Następnie prof. Iwona Kurz przekazała głos Dyrektorce Szkoły.

Prof. Monika Rekowska podziękowała za zaproszenie na posiedzenie. Podkreśliła, że bolączką, która towarzyszy szkołom doktorskim właściwie od początku ich istnienia, jest komunikacja między szkołami, radami dyscyplin i jednostkami. Wiadomo też, że ten nowy twór, jakim są szkoły doktorskie, nie do końca jeszcze znalazł swoje właściwe miejsce w pejzażu uniwersyteckim. Konieczne jest zatem naprawienie komunikacji i znalezienie takiego właściwego miejsca dla szkół, w tym SDNH. Jest to w istocie twór administracyjny, który nie ma własnego budżetu, co ma wpływ na jego funkcjonowanie i na możliwości decyzyjne. Ponadto szkoły powstawały w trybie przyspieszonym, pod presją wchodzącej w życie Ustawy, dlatego wymagają korekty, weryfikacji i naprawy.

Następnie prof. Rekowska odniosła się do Uchwały Rady z 18 maja 2021 roku, w której znalazły się postulaty dotyczące rekrutacji. Poinformowała, że na poziomie centralnym UW zapadła decyzja o przesunięciu dyskusji o limitach przyjęć w określonych dyscyplinach na okres po ogłoszeniu wyników ewaluacji uczelni. Drugi postulat, zawarty

w Uchwale Rady, dotyczący stworzenia pewnej puli miejsc dla najlepszych kandydatów niezależnie od dyscypliny, przedstawiony został na posiedzeniu Rady Szkoły Doktorskiej. Niestety spotkał się z negatywnym odzewem ze strony innych dyscyplin. Kolejny postulat dotyczył kalendarza rekrutacji a konkretnie jej zakończenia tuż przed dniem 1 października. Prof. Rekowska nie rozumiała jednak, dlaczego ten termin został uznany za zbyt późny, skoro to termin rozpoczęcia roku akademickiego. Pozostałe postulaty Rady – o przeprowadzenie całościowej oceny założeń i struktury programu uwzględniającej dotychczasowe doświadczenia, opinię jednostek uczelni i rad dyscyplin oraz doktorantów i doktorantek; uwzględnienia w programie znaczenia związku doktorantów ze środowiskiem naukowym promotora; wprowadzenie do programu seminarium doktoranckiego oraz ustalenie trybu zamawiania i konsultowania zajęć pomiędzy Szkołą, radami i jednostkami – to są one, zdaniem prof. Rekowskiej, realizowane. W SDNH został powołany Zespół do spraw zmiany programu. Jego zadaniem jest przedstawienie koncepcji programu, która po zatwierdzeniu przez Radę Szkoły i Senat mogłaby zacząć obowiązywać od roku 2023/2024. Chcąc uwzględnić perspektywę doktorantów, Zespół przygotował także anonimowy kwestionariusz, rozesłany do wszystkich doktorantów. Wypełniło go około stu osób, tj. 30% doktorantów i doktorantek Szkoły. Prof. Rekowska przedstawiła prezentację z wynikami tego badania.

Zdaniem prof. Rekowskiej, zarówno wnioski z dotychczasowej dyskusji, jak i tego badania, pozwalają nakreślić pewne kierunki zmian programu, ale też, szerzej, zmuszają do zmiany w myśleniu o tym, czym w ogóle jest kształcenie doktorantów w Szkole Doktorskiej.

Program, jeśli ma pomóc w przygotowaniu rozprawy doktorskiej i rozwijać horyzonty badawcze, wymaga większej elastyczności i indywidualizowania. Proponuje się zatem zwiększenie liczby godzin tzw. indywidualnych do co najmniej 15 godzin rocznie oraz wprowadzenie seminariów doktoranckich, które mogłyby gromadzić większą grupę doktorantów. Dodatkowo liczba godzin praktyk i ich forma mogłaby być wskazywana przez Radę z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych jednostek prowadzących badania w dyscyplinie nauki o naturze i religii.

Prof. Agata Bareja-Starzyńska przypomniała, że Ustawa obliguje uczelnie do tego, żeby program kształcenia szkoły doktorskiej realizował efekty kształcenia na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Pozostałe treści można realizować dowolnie.

Przewodnicząca odniosła się do kwestii terminu zakończenia rekrutacji. Wyjaśniła, że przesłanką do takiego postulatu była chęć otwarcia UW dla osób studiujących z zagranicy i spoza Warszawy. Muszą one zorganizować sobie życie w nowym mieście lub nawet kraju, znaleźć mieszkanie, czasem pracę. Późne formalne zakończenie rekrutacji utrudnia im podjęcie takich decyzji, a w efekcie może zniechęcać. W efekcie dobrzy kandydaci i kandydatki albo nie składają wniosków, albo odpływają w trakcie rekrutacji, ponieważ już zostali przyjęci uczelnie z bardziej sprzyjającym im kalendarzem i lepszą relacją wysokości stypendium do kosztów utrzymania w danym mieście.

Następnie Przewodnicząca poprosiła o przedstawienie wyników działania powołanego przez Radę Zespołu ds. programu SDNH. W jego imieniu głos zabrała dr hab. Marta

Rakoczy, która przedstawiła wyniki ankiety wśród doktorantów i doktorantek dyscypliny nauki o kulturze i religii. Zespół przeprowadził kilkumiesięczne konsultacje z samorządem doktoranckim, podczas których okazało się, że doktoranci mają potrzebę podzielenia się opinią na temat funkcjonowania Szkoły. Ich głosy dotyczą zarówno programu dydaktycznego, jak i organizacji Szkoły, w tym komunikacji. Może to być zatem dobre uzupełnienie ankiet przeprowadzonych przez SDNH. Mimo pewnych różnic, dało się zauważyć, że doktoranci i doktorantki nie chcą postrzegać Szkoły wyłącznie jako ciała administracyjnego. Chcą, by był to raczej byt formacyjny, który przygotowuje ich do pracy naukowej i uczyni ich częścią Uniwersytetu. Szkoła tymczasem oddziela ich od uczelnianego środowiska naukowego. Obecnie jedynie od promotora, jego dobrej woli i czasu zależy, czy włączy doktoranta lub doktorantkę w życie naukowe jednostki. Doktorantom bardzo brakowało też seminarium doktoranckiego, które miałoby charakter nie tylko przygotowujący do pracy badawczej, ale także integrowałoby środowisko. Brakuje także możliwości elastycznego planowania w roku akademickim zajęć, wyjazdów stypendialnych czy grantowych, praktyk dydaktycznych itd. Doktoranci i doktorantki nie mają też realnego wpływu na program Szkoły, czują się mało sprawczy. Program jest im w dużym stopniu narzucony i niekoniecznie odpowiada ich potrzebom a wręcz utrudnia im pracę naukową. Nie czują się młodymi badaczami, którzy współpracują ze środowiskiem uniwersyteckim, ale osobami nauczanyymi. Nie ma możliwości dzielenia się między młodymi i starszymi naukowcami swoimi projektami, proszenia o krytykę ze strony młodych uczonych i naukowców.

Prof. Joanna Jurewicz dodała, że sami promotorzy też są nieco zgubieni w tej nowej sytuacji. Powstał też pomysł powołania „osoby pierwszego kontaktu” (osoby zaufanej, z psychologicznym przygotowaniem), która zajmowałaby się ewentualnymi nieprawidłowościami ze strony promotora i mogłaby pomóc w mediacji służącej poszukiwaniu rozwiązań.

Prof. Monika Rekowska zauważyła, że ona i Wicedyrektorka, cała administracja Szkoły, są właśnie takimi osobami pierwszego kontaktu. Pomagają zarówno w trudniejszych, jak i łatwiejszych sprawach. W kontekście możliwej elastyczności programu dodała, że może ona być stosowana jedynie w przypadku zajęć metodologicznych, które są zgłaszane i leżą w kompetencjach Rady Naukowej. Pozostałe zajęcia w programie zatwierdza Uchwała Senatu i każda ich zmiana musi być dokonana za pośrednictwem Senatu, co wynika z Ustawy z 2018 r. Prof. Rekowska zaproponowała, że przekaze zestawienie doktoratów realizowanych w obrębie dyscypliny, co może być wskazówką co do pożądanych zajęć metodologicznych. Proponowana indywidualizacja programu niesie za sobą w domyśle to, że to promotor współpracuje z doktorantem lub doktorantką. Prof. Rekowska zauważyła też, że promotorzy rzeczywiście mogą czuć się zagubieni. W nowej strukturze ich rola została zwiększona, łączy się z większą odpowiedzialnością. Promotor jest rozliczany z postępów doktorantów i oceniany na podstawie wyniku końcowego ich pracy naukowej. Prof. Rekowska przypomniała jednak, że został opracowany kodeks dobrych praktyk promotora będący efektem analizy spostrzeżeń z oceny śródkresowej. Są też organizowane cykliczne spotkania dla promotorów nowych doktorantów. Odnosząc się do indywidualnego planu badawczego stwierdziła, że jest to nowe narzędzie, ale może ono być dla rodzaju

latarni, która będzie wskazywała kierunek prowadzenia badań. Aby dobrze funkcjonowało, konieczne jest jednak zaangażowanie promotora.

Prof. Piotr Taracha wyraził zdecydowaną opinię, że szkoły doktorskie były poronionym pomysłem już w punkcie wyjścia, ponieważ kształcenie powinno się kończyć na poziomie magisterium. Na wyższym etapie to jest to już tylko pokazywanie drogi młodym badaczom. Pytanie zasadnicze dotyczy celu ich kształcenia jako badaczy, jako następców, jako przyszłości nauki. Urzędnicy postanowili zrobić jeszcze jedną szkołę, na wyższym etapie, tymczasem chodzi tu o indywidualną pracę z człowiekiem. Tymczasem to przyszły promotor powinien wyszukiwać najlepszych doktorantów. Ci najlepsi powinni być kształtowani z myślą, że są przyszłością nauki i jednostek uniwersyteckich. Prof. Taracha zwrócił też uwagę, że w tak obszernej i zróżnicowanej dyscyplinie, jak nauki o kulturze i religii, do której przedmioty o różnym pochodzeniu trudno jest mówić o jednej metodologii. Orientalista np. musi być i historykiem, i kulturoznawcą, i językoznawcą, i literaturoznawcą, wymaga zatem szczególnej formacji. Doktoranci powinni zatem mieć przede wszystkim zajęcia z promotorem, a nie z osobami wyszukiwanymi co roku do zajęć uogólnionych dla wszystkich. Zajęcia seminaryjne powinny być prowadzone w obrębie subdyscyplin. Prof. Taracha podkreślił też narastającą trudność w zachowaniu ciągłości pokoleniowej w przypadku rzadkich specjalności, wynikającą z limitu przyjmowania dziesięciu doktorantów w środowisku liczącym dwieście osób.

Prof. Agata Bareja-Starzyńska dodała, że w świetle obecnych przepisów wszelkie niedociągnięcia doktoranta uderzają wyłącznie w promotora. To promotor zostaje z niedoprowadzoną do końca rozprawą, rzutującą na jego ocenę pracowniczą. Może w ogóle nie być chętnych do kształcenia młodych ludzi, skoro nie ma w tym żadnej zachęty, a jedynie możliwe konsekwencje negatywne. Doktorant może przez cztery lata pobierać stypendium, korzystać ze wszystkich zajęć, z mobilności, z różnych innych możliwości które stwarza szkoła doktorska, Uniwersytet, a potem odejść bez rozprawy – i bez konsekwencji. Tym bardziej ważne jest, żeby dotrzeć do potencjalnych promotorów i uświadomić im, że współpraca z doktorantem musi być zgrana.

Prof. Taracha stwierdził, że obecny system nie sprzyja nawiązaniu takiej współpracy, skoro tylko promotor ponosi pełną odpowiedzialność za brak pozytywnego wyniku finalnego. Oczywiście na poziomie uniwersytetu nie można poprawić przepisów Ustawy.

Prof. Danuta Sosnowska wróciła do innego wątku, sugerując, że w programie konieczny jest maksymalny konkret. Sygnały od doktorantów świadczą o tym, że dotychczasowa propozycja Szkoły jest dla nich zbyt ogólna, niezwiązana z tym, co robią jako badacze, co wynika z ich potrzeb przy pisaniu pracy doktorskiej.

Prof. Paweł Frelik stwierdził, że przed reformą doktoranci stawali się częścią większych grup badawczych, uczestniczyli w pracach czy zebraniach zakładów, pracowni itd. Doktoranci zwracają uwagę, że w tej chwili jedynym łącznikiem ze środowiskiem uniwersyteckim jest promotor i to od jego dobrej woli zależy, czy zaprosi na takie zebrania doktorantów czy nie. Zdaniem prof. Frelika doktoranci powinni pracować nie tylko z promotorem, choć to sprawa podstawowa, ale powinni też być włączani do

szerszych grup w obrębie Instytutów, katedr, pracowni. To zawsze było też siłą wspólnoty akademickiej. Same szkolenia dla promotorów mogą nie wystarczyć. W tej chwili rola promotora jest dość silna i jeśli promotor nie wyjdzie z inicjatywą, to doktorant jest bezradny. Być może najprostszym rozwiązaniem byłaby możliwość zaliczania zajęć metodologicznych na podstawie udziału w rozmaitych zebraniach instytutów, zakładów, pracowni.

Prof. Rekowska zwróciła uwagę, że Ustawa nie pozwala na realizowanie efektów uczenia się na innych poziomach studiów, muszą one być realizowane na poziomie 8 PRK. Ponadto szkoła doktorska jest czymś w rodzaju tworu administracyjnego, który umożliwia otrzymywanie stypendiów a z drugiej strony, który musi zapewnić kształcenie tak, żeby można było uzyskać efekty uczenia na poziomie 8 PRK. Jest z tego rozliczana i podlega tym samym zasadom ewaluacji, przeprowadzanej przez PKA, co jednosytki prowadzące studia. Natomiast co do działań systemowych i wpisania do programu kształcenia konieczności włączania doktorantów w zebrania instytutów czy katedr, to może to zostać odebrane jako ingerencja w politykę wydziałów. Jeśli Rada zadecyduje, że dla doktorantów z tej dyscypliny potrzebne są takie zapisy, to Szkoła Doktorska postara się to uwzględnić. Jednak zapisy systemowe w odniesieniu do doktorantów wszystkich dyscyplin nie mają sensu.

Przewodnicząca potwierdziła, że już we wcześniejszych dyskusjach padały takie propozycje, można zatem przyjąć, że Rada wyraża taki postulat.

Prof. Rekowska dodała, że wszelkiego rodzaju zebrania naukowe musiałyby mieć sylabusy, żeby można było uwzględnić je w programie studiów. Mówiąc o mądrym ukształtowaniu programu, miała na myśli możliwie największe ograniczenie zajęć, które zapewniłyby zrealizowanie wymaganych Ustawą efektów, a po ich osiągnięciu pozostawienie dużej dowolności, również w obrębie dyscyplin, dla realizacji określonego programu kształcenia.

Prof. Marta Rakoczy wyraziła zrozumienie dla sytuacji, w której próbujemy rozmawiać o programie w kontekście ustawowych ograniczeń. Jest jednak przekonana, że proponowane rozwiązania nie będą wystarczające – niewiele da się uzyskać w efekcie większego zaangażowania promotorów, obciążania ich szkoleniami, zwiększenia wymogów biurokratycznych takich jak indywidualny plan badawczy czy korekty obecnej siatki programowej. Amortyzowanie czy neutralizowanie negatywnych aspektów funkcjonowania szkół doktorskich doprowadzi jedynie do straty kilku lat. W momencie realnego odpływu doktorantów i tąpnięcia na poziomie tworzenia młodej kadry powrócą te same pytania. Z rozmów z doktorantami wynika, że poziom ich frustracji jest naprawdę ogromny. Mają poczucie, że poświęcają bardzo dużo za stosunkowo niewielkie stypendia wobec możliwości, jakie mieliby na rynku pracy. Jednocześnie obecna struktura programowa utrudnia im pracę naukową i znalezienie czasu na nią.

Prof. Joanna Jurewicz zaproponowała stworzenie dla promotorów w szkole doktorskiej lub przynajmniej w obrębie dyscypliny platformy spotkań, pozwalających dyskutować o powstających rozpraw i tworzyć interdyscyplinarne środowisko. Byłaby to też odpowiedź na potrzebę przynależności do środowiska naukowego samych doktorantów. Zdaniem prof. Jurewicz wartościowa także byłaby możliwość organizacji

seminarium otwartego dla doktorantów z różnych dyscyplin. Nie chodzi o zastąpienie seminariów z promotorem, ale dodatkowe zajęcia, pełniące też funkcję integracyjną.

Dr hab. Agnieszka Graff, prof. ucz. podzieliła się informacją, że niektórzy doktoranci mają obawy związane z wypełnianiem ankiet, z tym, że nie są one anonimowe. Stąd tak mały odzew na nie. Świadczy to jednak przede wszystkim o ich stosunku do instytucji, której są częścią. Mają poczucie wrogości tej instytucji, a nie opiekuńczości. Prof. Graff zauważyła również problem z komunikacją. Jedną z widocznych bolączek doktorantów jest to, że słabo się znają, nie znają swoich projektów. Cały pierwszy rok zajmują im zajęcia, które uważają za bezużyteczne. Dodatkowo doktoranci nie wiedzą, do kogo się zwrócić po podstawowe informacje, np. na temat tego, jak uzyskać refundację za udział konferencji. Szkoła doktorska mówi, że nie ma na to budżetu, Wydziały nie czują się to odpowiedzialne, bo doktoranci są przypisani do szkół.

Prof. Paweł Rodak zauważył, że są plusy szkół doktorskich, takie jak np. możliwość spotkania się osób z różnych dyscyplin na jednych zajęciach metodologicznych. Pozostaje jednak pytanie, czy poza takimi zajęciami doktoranci mają przestrzeń, by się spotkać – czy mają miejsce, pokój, salę, gdzie mogą porozmawiać, wymienić doświadczenia. Drugim plusem jest elementarna stabilizacja materialna. Trzecim jest to, że z powodu dość dużej konkurencji do szkół dostają się osoby bardzo dobre. Zdecydowanym minusem jest forma zajęć, konieczność ich zaliczania jak na studiach pierwszego czy drugiego stopnia. Trzeba tę strukturę zajęć jak najbardziej rozluźnić, zaproponować jak najwięcej przedmiotów do wyboru i nie stosować zaliczeń. Najbardziej powinny liczyć się postępy w pracy naukowej. Powinno się osłabiać negatywne skutki działania Ustawy. Trzeba też w pewien sposób na nowo zbliżyć doktorantów do środowisk instytutów, katedr. Doktorantów jest dużo mniej niż dawniej, co również utrudnia kształtowanie się środowiska. Bardzo dużym problemem jest obecnie relacja między szkołą doktorską a przyszłością zakładów i instytutów, czyli przyszłością środowisk naukowych, która rysuje się w dość ciemnych barwach, ponieważ doktoranci w obecnej liczbie nie będą w stanie zapewnić rozwoju wszystkich specjalizacji naukowych na Uniwersytecie. Kolejną ważną kwestią są perspektywy zatrudnienia. Dobrze byłoby, uczestnicy szkół wiedzieli, że mają szansę na zatrudnienie w jakiejś formie. Szkoły doktorskie powinny pomagać w znajdowaniu miejsc, także np. na wyjazdy zagraniczne.

Przewodnicząca zabrała głos, podsumowując spotkanie i proponując pewne konkrety wynikające z dyskusji. Na następnym posiedzeniu Rady powinny zostać przedyskutowane wnioski wynikające z przeprowadzonej ankiety, które zostaną przesłane również do SDNH. Cieszy zgoda co do tego, zajęcia obowiązkowe i wynikające z zapisów ustawowych powinny być ograniczone do minimum, a kwestiach związanych z kształcenie doktorantów, a przede wszystkim ich kontaktem ze środowiskiem naukowym, powinno się stosować podejście bardziej elastyczne. Ważne, by te minimalne ramy zostały wskazane. Zrozumiała jest niechęć do podejmowania kwestii fundamentalnych, skoro można jedynie poprawiać to, co wynika z Ustawy, ale kłopot polega na tym, że niemal każda dyskutowana sprawa ostatecznie prowadzi do kwestii fundamentalnych. Problemem rzeczywiście jest też komunikacja. Pismo ze Szkoły Doktorskiej dotyczące propozycji zajęć metodologicznych dostały zarówno

jednostki, jak i rady naukowe. Wydaje się, że powinno ono najpierw trafić do rad, przynajmniej do tych, które mają złożoną strukturę instytucjonalną, po to, żeby mogły wysłać bardziej precyzyjne zamówienie do jednostek albo też wspólnie wymyślić zajęcia np. wspólne seminarium, które omawia różne metodologie, prowadzone przez badaczy różnych subdyscyplin. Możliwość inicjowania pewnych pomysłów jest jednak ograniczona, jeżeli zajęcia zostały zgłoszone wcześniej z jednostek. Warto się też zastanowić nad rozpoczęciem dyskusji o zmianie systemu w całości, a nie tylko o zmianie programu szkoły.

Prof. Monika Rekowska zgodziła się, że istnieje potrzeba wypracowania ścieżki działania – stosownej jednak do określonych okoliczności, w jakich funkcjonują szkoły.

Wobec braku innych głosów Przewodnicząca zamknęła dyskusję i podziękowała wszystkim za obecność na długim i trudnym posiedzeniu oraz za udział w dyskusjach i w głosowaniach. Podziękowała też p. Marzenie Czmoch za wsparcie techniczne i przygotowanie spotkania. Zaprosiła na kolejne posiedzenie – 12 kwietnia.

Na tym posiedzenie zamknięto ok. godz. 20.30.

Protokołowała: *M. Czmoch*

Przewodnicząca Rady Naukowej Dyscypliny
Nauki o Kulturze i Religii: *I. Kurz*